

Bogtrykkeri gennem tre generationer sætter sidste punktum

Et lille bogtrykkeri i Holbergs Gade i det indre København trækker tråde mellem tre familiegenerationer, den sagnomspundne Struensee, den dansk-islandske kunstner, Olafur Eliasson og den japanske forfatter, Haruki Murakami.

Ludvig Riber Have

80-årige Erling Jørgensen finder et billede frem fra den øverste skuffe af det noget medtagede skuffedarium under skrivebordet: "Det her er min bedstefar, Christian Jørgensen, han startede trykkeriet i 13" griner Erling på sin lune facon "altså 1913".

Den grønne dør med de støvede ruder for enden af den trange trappenedgang, som danner indgangen til Chr. Jørgensens Bogtrykkeri, går op. Man omfavnes omgående af lugten fra

cigaretrøg og frisk papir i en bittersød kombination. ”Lugten af gamle dage”, vil ikke være en utilstrækkelig beskrivelse i denne sammenhæng.

”Erlings far var en roder, og Erling han... Erling han har arvet det,” ler Christian Jepsen, Erling Jørgensens ven og assistent gennem mange år, mens han skuer mod Erling, for at tjekke, om han hørte det. Erling hører ingenting. Han er travlt optaget ved den enorme hæfteautomat med de mange kasseblokke, der både overdøver Marcs drillerier, men også optager al Erlings opmærksomhed.

For at komme fra Marc ved vingearmaten og hen til Erling ved hæftearmaten, skal man igennem en snæver, og dét, man skulle tro, er en interimistisk indrettet labyrint, med gulvbrædder, der, hvis man træder det forkerte sted, får jorden til at røkke under én. Stedet her er dog alt andet end interimistisk. På ens færden gennem papirbunker, kaffekopper, halvfylde askebægere, de tonstunge papir-, klik- og hullemaskiner, de rød-hvide dåser med blækpletter og adskillige sæt bogstaver til typografitryk, forvildes man let i den analoge labyrint. Alt sammen med maskinernes konstante, klikkende grafiske melodier som lydtapet. Erling har mellemtiden bevæget sig over i det fjerneste hjørne i sin mahognifarvede lænestol med det hullede læderbetræk.

”Den form for tryk, vi har lavet gennem mange år, er der ikke brug for længere. Kunderne forsvinder, og alle har deres egen computer til rådighed nu,” mumler Erling, mens han tænder for en af de milde Winston-cigaretter. Disse erstattede for et par år tilbage de, ifølge Erlings læge, for kraftige Rød Cecil-cigaretter, han ellers altid plejede at ryge.

”Ja, tidligere trykte man kuverter og brevpapir, men det bruger ingen jo længere,” fortsætter han i en hengiven tone. Det er ikke en følelse af bitterhed over ikke længere at være aktuel, men snarere et smil på læben af en bundløs stolthed over at have videreført et bogtrykkeri gennem tre generationer.

Tidligere holdt Bogtrykkeriet til i en stor lejlighed, indrettet til trykkeri på 2. sal i Magstræde, men en dag kom Nationalmuseet forbi, da de mente, bygningen bar præg af vigtige spor fra Struensees tid. Erling husker også tilbage på dengang, hvor den, i dag, verdenskendte dansk-islandske kunstner Olafur Eliasson jævnligt stak hovedet ind, når han skulle have hjælp til sine publikationer, under sin tid på Det Kongelige Akademi i de første år af 1990-erne.

Erling udførte i august 2023 sit seneste, og dermed også sidste større projekt, hvor han var med til, at håndtrykke 25 eksemplarer af Haruki Murakamis værk *”Hvad jeg taler om når jeg taler om at*

løbe", til en udstilling på Københavns Design Museum. En memoir, der handler om Murakamis erindringer om et langt liv som forfatter, men i høj grad også som langdistanceløber.

Når Erling Jørgensen d. 1. marts 2024 drejer nøglen til den mørkegrønne dør, bliver det for sidste gang. Med et helt livs erindringer, og med bogtryk som sit langdistanceløb, siden han, med sine egne ord, "*som blot 13-årig purk*" startede med at hjælpe sin far i trykkeriet tilbage i 1956.

Erlings talestrøm afbrydes. Det er Marc, der med munden fuld af Spandauer, udbryder: "*Vis ham lige din højre pegefinger. Ja eller resterne af den!*"

Erling skodder sin cigaret, og holder sin højre hånd op, med udstrakte fingre foran sig. Det yderste led af pegefingeren mangler, og har gjort det i årtier.

Selvom hæftemaskinen har sat sit evige aftryk på Erling, ser han lyst på fremtiden, og mener stadig, han har mere at give, og mere han skal nå: *"Jeg glæder mig til noget tid til mig selv, for det har jeg aldrig haft. Jeg vil gerne nå at besøge de mange kunstnere, jeg har skabt kontakt til gennem årene."*

"DYT DYYYYT" Nu må Erling gå. Hans lillebror holder i sin bil oppe på gaden. Han er kommet for at hente Erling.